

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 6, Sayı 13 (Ağustos 2017), s. 83-84

DOI: <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut28>

ISSN: 2147 - 590, Samsun- Türkiye

Kitap Tanıtımı/ Book Review

Geliş Tarihi: 02. 07. 2017

Kabul Tarihi: 27. 08. 2017

Hacım Sultan ve Menâkıbnâmesi

*Dr. Salih Gülerer, (2014) Hacım Sultan ve Menâkıbnâmesi Uşak: AKY
Kitap. 672 sayfa*

Mehmet SOYUÇOK*

Ait oldukları zümreler tarafından yarı kutsal ve adeta birer ilmihal kitabı olarak kabul edilen menâkıbnâmeler, dönemin şartlarını, siyasi ve toplumsal olaylarını, kültürel yapısını ve dil anlayışını ortaya koymada yol gösterici niteliktedir. Yrd. Doç Dr. Salih Gülerer tarafından hazırlanan bu kitapta Hacı Bektaşî Veli'nin halifelerinden ve Türk tasavvuf geleneğinin önemli figürlerinden Hacım Sultan'a ait olan menâkıbnâme ve Hacım Sultan merkezli olmak üzere Türk tasavvuf anlayışı derinlemesine ele alınmıştır, ayrıca farklı nüshalar içerik bakımından karşılaştırılmıştır. Kitap üç ana bölüm halinde oluşturulmuştur. Ayrıca bu ana bölümlerden önce önsöz, kısaltmalar dizini ve giriş kısımları bulunmakta, ana bölümlerden sonra ise kaynaklar, ekler ve indeks bölümleri bulunmaktadır.

1. Geçmişten Günümüze Hacım Sultan

Bu bölümde Hacım Sultan farklı açılardan ele alınmıştır. Arşiv belgeleri, Elvan Çelebi, Said Emre ve Abdal Musa'nın şiirlerinde Hacım Sultan'ın gerçek hayatının izleri sürülürken menkıbevi hayatı ve kerametleri hakkında da kendi menâkıbnâmesi, Menâkıb-ı Hacı Bektaşî Veli ve Menâkıb'ul-Kudsiyye F'i Menâsibi'l-Ünsiyye'de yer alan bilgiler sunulmuştur. Hacım Sultan Vakfiyesi ve Türbesi hakkında geniş bilgiler verilen bu bölümde Hacım Sultan'ın sosyo-kültürel alandaki yeri ve önemi ile Hacım köyü ve

* MEB. Öğretmen. Elmek: mehmetsoyucok@gmail.com

çevre köylerde Hacım Sultan ile ilgili uygulama ve gelenekler derinlemesine ele alınmıştır.

Hacım Sultan, tasavvufî geleneğin önemli bir siması olarak tarihi bir kişilik olmakla beraber hakkındaki anlatılar hâlâ halk arasında yaşayan, faaliyette bulunduğu köy ve çevresini derin bir şekilde etkileyen ve etkilemeye devam eden bir kişidir.

2. Menâkıbnâme Geleneği ve Hacım Sultan Menâkıbnâmesinin İncelenmesi

Bu bölümde Hacım Sultan Menâkıbnâmesi dış yapı özellikleri Hacım Köyü, Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi, Rodolf Tschudi, Ali Emiri Efendi A ve B nüshaları için ayrı ayrı incelenmiş ve bu nüshaların özellikleri belirtilmiştir. Eserin iç yapısı ise zaman, mekân, kahramanın eğitimi, canlı ve cansız varlıklara veliliğini ispat etme gibi öğeler bakımından ele alınarak incelenmiş, menâkıbnâmenin motif yapısı ise mitolojik motifler ile menâkıbnâmenin içeriğinde yer alan Kuran ve hadis unsurlarına Bektaşiliğe ait çeşitli ritüellere yer verilmiştir. Ayrıca menâkıbnâmenin dil bilgisi özellikleri, anlatım özellikleri, yer verilen terim ve kalıp sözler geniş şekilde ele alınmıştır.

Hacım Sultan Menâkıbnâmesi, içinde çok sayıda dini tasavvufi unsur barındıran, yazıldığı dönemin halk dilini iyi bir şekilde yansıtan bir eserdir. Ayrıca bu menâkıbnâme, bütün menâkıbnâmelerde olduğu gibi, eğlenme, eğitim, kültür aktarımı, töreye destek verme işlevlerine sahiptir.

3. Hacım Sultan Menâkıbnâmesi

Bu bölümde öncelikler Hacım Sultan Menâkıbnâmesi'nin Hacım köyü, Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi, Rodolf Tschudi, Şükranıye köyü, Ali Emiri Efendi A ve B nüshaları hakkında cildin çeşidi, satır sayıları, ölçüsü, yaprak sayısı, yazı cinsi, istinsah tarihi, müstensihî, dili ve kitabın adı hakkında kısaca bilgiler verilmiştir. Daha sonra ise Diyanet, Rudolf Tschudi, Ali Emiri Efendi A ve B nüshalarının transkripsiyonlu metinleri verilmiştir.

Sonuç

Hacım Sultan ve Menâkıbnâmesini ele alan bu eser Hacım Sultan ve menâkıbnâmesinin yanı sıra tasavvuf kültürü ve menâkıbnâme yazıcılığı hakkında çok geniş bilgiler vererek alandaki boşluğu doldurmasının yanı sıra konu ile ilgili araştırmacılar için aydınlatıcı bir nitelik taşımaktadır.

